



Antagen av kommunfullmäktige den 21 april 2021, § 62. Dnr: KS 000593/2016-200.

Bolagspolicy för Båstad kommuns aktiebolag

Antagen av kommunfullmäktige 2021-04-21 § 62

Innehåll

| | |
|--|------|
| Inledning..... | 3 |
| Syfte..... | 3 |
| God ekonomisk hushållning..... | 3 |
| Tillämpningsområde..... | 3 |
| Ägarroll..... | 4 |
| Kommunfullmäktige..... | 4 |
| Kommunstyrelse..... | 4-5 |
| Moderbolag..... | 5 |
| Dotterbolag..... | 5-6 |
| Revisorer och lekmannarevisorer..... | 6 |
| Styrelseledamot och verkställande direktör..... | 6 |
| Ägarstyrning..... | 7 |
| Bolagsordning..... | 7 |
| Aktieägaravtal..... | 7 |
| Ägardirektiv..... | 7 |
| Val av styrelse och lekmannarevisorer..... | 7 |
| Val av stämooombud och instruktioner till ombuden..... | 7-8 |
| Uppsiktsplikt..... | 8 |
| Gemensamma bolagsprinciper..... | 9 |
| Styrelse och VD..... | 9 |
| Mål och principer..... | 9 |
| Information..... | 9 |
| Underställningsplikt..... | 9-10 |
| Styrdokument antagna av kommunfullmäktige..... | 10 |
| Deltagande vid sammanträden..... | 10 |
| Samverkan – fördjupat samarbete..... | 10 |
| Ägardialog..... | 11 |
| Gemensamma planerings - och uppföljnings principer..... | 11 |
| Rapportering till moderbolag, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige..... | 12 |
| Revision..... | 12 |

1. Inledning

Syfte

Bolagspolicyn redovisar hur kommunallagens regler för ägarstyrning av bolagen ska tillämpas i Båstad kommun samt hur kommunen i övrigt vill ha kontroll över de kommunala bolagen.

Syftet med bolagspolicyn är att tydliggöra Båstad kommuns ägarroll och hur kommunens ägarstyrning av sina majoritetsägda aktiebolag ska genomföras. Enligt kommunallagen ska ändamål och underställningsplikt för varje bolag preciseras i bolagsordningen utöver det anges gemensamma bolagsprinciper och gemensamma planerings- och uppföljningsprinciper i denna policy. Bolagsspecifika direktiv specificeras i respektive ägardirektiv.

Motiven för bolagsbildningen är att använda aktiebolag som organisationsform för att i kommunal regi tillhandahålla och utveckla för samhällsutvecklingen viktig infrastruktur och service som är kostnadseffektiv.

God ekonomisk hushållning

Kommunen ska enligt kommunallagen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Bolagen ska i sin planering och uppföljning ha en tydlig koppling till kommunfullmäktigemålen utifrån uppdrag och ansvarsområde.

Tillämpningsområde

Bolagspolicyn gäller samtliga aktiebolag som direkt eller indirekt är majoritetsägda av Båstad kommun.

Kommunen strävar efter att även de minoritetsägda bolagen ska omfattas av reglerna i denna bolagspolicy.

2. Ägarroll

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige har den övergripande och lagstadgade ägarrollen för samtliga bolag där kommunen har ett ägarintresse. Den kommunala kompetensen utgör en avgörande förutsättning för att en verksamhet ska kunna bedrivas i ett kommunägt bolag. Det är inte möjligt för en kommun att genom bolagsbildning vidga den kommunala kompetensen. Det är kommunfullmäktige som enligt kommunallagen ska besluta om en kommunal verksamhet helt eller delvis ska bedrivas i bolagsform.

Kommunfullmäktige utövar sin ägarroll genom att;

- Fastställa bolagsordningar
- Besluta om ägardirektiv
- Besluta om aktieägaravtal i delägda bolag
- Utse styrelser
- Utse lekmannarevisorer
- Ta ställning i frågor som är principiella eller av större vikt innan beslut fattas i bolaget
- Besluta vilka övriga styrdokument som ska gälla för de helägda bolagen
- Besluta om nödvändiga åtgärder hos bolag som agerat i strid med det fastställda ändamålet eller utanför de kommunala befogenheterna

Kommunstyrelse

Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagen utöva uppsikt över all verksamhet som bedrivs i bolagsform.

Kommunstyrelsen utövar uppsikten genom att;

- Fastställa formerna för bolagens återrapportering
- Säkerställa att det finns en god dialog mellan ägaren och bolagen samt att kommunstyrelsen hålls löpande informerad om utvecklingen i bolagen
- Årligen i beslut pröva om den verksamhet som bedrivits i bolagen under föregående kalenderår har varit förenliga med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna
- Årligen rapportera till kommunfullmäktige hur uppsiktsplikten utövats

Därutöver ska kommunstyrelsen;

- Utse ombud och besluta om instruktioner inför årsstämmor och extra bolagsstämmor för moderbolaget
- Agera som ägare gentemot moderbolaget
- Utarbeta förslag åt kommunfullmäktige till ägardirektiv för moderbolaget samt bereda moderbolagets förslag till ägardirektiv för dotterbolagen

Moderbolag

Moderbolaget ansvarar för det formella ägandet av dotterbolagen och det praktiska ägarstödet för både hel- och delägda bolag. Därutöver ska moderbolaget;

- Ansvara för ägarstyrningen av dotterbolagen med utgångspunkt i bolagens ägardirektiv och lämnade uppdrag
- Ansvara för ägardialog med dotterbolagen
- Utarbeta förslag till resultatdispositioner i bolagskoncernen
- Lämna anvisningar till dotterbolagen beträffande resultatdispositioner i koncernen
- Utse ombud och besluta om instruktioner inför årsstämmor och extra bolagsstämmor i dotterbolag och delägda bolag
- Utarbetar förslag till ägardirektiv för dotterbolag
- Bereda ärenden av större vikt som ska till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

Dotterbolags ordförande har närvarorätt när ärende behandlas som berör dotterbolaget. Ordförande ska då kallas till moderbolagets styrelsemöte.

Dotterbolag

Dotterbolagsstyrelsens huvudsakliga uppgifter är att se till att ägardirektiv följs och genomförs, fastställa strategin för verksamheten, säkerställa att bolaget har en effektiv ledning, följa upp och kontrollera ledningens förvaltning samt se till att ägare och omvärld informeras om bolagets utveckling och ekonomi.

Dotterbolagets VD tillsätts av styrelsen i en gemensam process med ledningen för moderbolaget, och i förekommande fall i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

Moderbolagets VD har närvarorätt vid styrelsemöte och ska kallas till alla styrelsemöten i dotterbolag.

Dotterbolags ordförande har närvarorätt vid moderbolagets styrelsemöte när ärende behandlas som berör dotterbolaget.

Revisorer och lekmannarevisorer

Bolagens revisorer granskar räkenskaper och styrelsens och verkställande direktörens förvaltning.

Båstad kommuns lekmannarevisorer, utsedda av kommunfullmäktige, granskar verksamhetens ändamålsenlighet, inom ramen för sitt uppdrag. Lekmannarevisorerna avger en egen granskningsrapport till kommunfullmäktige.

Styrelseledamot och verkställande direktör

Såväl styrelsen ledamöter som verkställande direktör är sysslomän, till skillnad från ledamöter i en nämnd, som är ett förtroendemän. Som syssloman ansvarar man för att självständigt handha bolagets angelägenheter.

Arbetet i en bolagsstyrelse är kollektivt till skillnad från nämndarbetet som till sin natur bygger på att det bland ledamöterna finns olika politiska uppfattningar. I aktiebolagets styrelse förväntas man som ledamot att arbeta för bolagets bästa och sålunda inte driva partipolitik.

”Bolagets bästa” får anses vara att arbeta i enlighet med bolagsordning och ägardirektiv från kommunfullmäktige. Ägaren är alltså i dessa sammanhang att anse som fullmäktiges majoritet.

Tystnadsplikten kan ses som en del av lojalitetsaspekten, vilket innebär att styrelse och verkställande direktör inte omfattas av den meddelarfrihet som de anställda i ett offentligt ägt bolag omfattas av.

3. Ägarstyrning

Bolagsordning

Kommunfullmäktiges ägarroll innebär att fullmäktige ska fastställa bolagsordning för samtliga bolag där kommunen äger aktier, själv eller genom moderbolag.

Bolagsordningen ska ange det kommunala ändamålet med verksamheten, de kommunala befogenheterna som utgör ram för verksamheten och de beslut om principiella frågor i verksamheten som ska prövas av kommunfullmäktige före genomförande.

Aktieägaravtal

I ett bolag med flera ägare behöver bolagsordningen kompletteras med ett aktieägaravtal mellan delägarna. I aktieägaravtalet regleras vad delägarna är överens om kring styrning, finansiering och kontroll av bolaget.

Kommunen ska i aktieägaravtal verka för att de synsätt och regler som anges i denna bolagspolicy ska tillämpas även i de delägda bolagen. Samtliga aktieägaravtal för bolag där kommunen eller kommunens bolag är ägare ska godkännas av kommunfullmäktige.

Ägardirektiv

Kommunfullmäktige har rätt att fastställa olika former av ägardirektiv för verksamheten i de majoritetsägda bolagen. Dessa ägardirektiv måste bekräftas av bolagsstämman för att ägardirektiven ska vara bindande för bolagen.

Ägardirektiven för bolagen anger mål, inriktning och resultatkrav för bolagets verksamhet.

Val av styrelse och lekmannarevisorer

Kommunfullmäktige ska utse kommunens styrelseledamöter och suppleanter i både hel ägda och del ägda bolag. Kommunfullmäktige utser ordförande och vice ordförande i de helägda bolagen.

För kommunens helägda bolag ska fullmäktige även utse lekmannarevisorer och revisorssuppleanter. För delägda bolag ska fullmäktige utse lekmannarevisorer och suppleanter efter överenskommelse.

Kommunfullmäktiges beslut om styrelse och lekmannarevisorer ska anmälas till bolagen.

Val av stämboombud och instruktioner till ombuden

Kommunstyrelsen ska utse de personer som ska representera ägaren och agera stämboombud vid bolagsstämmor i moderbolaget.

Kommunstyrelsen ska även utfärda en instruktion till stämooombudet i moderbolaget, som anger hur ombudet ska rösta på stämman.

Moderbolaget utser stämooombud och ger instruktioner till dotterbolagen och till de delägda bolagen.

Uppsiktsplikt

Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagen utöva uppsikt över de kommunägda bolagen på samma sätt som kommunstyrelsen har tillsyn över all annan kommunal verksamhet. Uppsiktsplikten innebär att kommunstyrelsen ska hålla sig informerad om bolagens verksamhet och hur bolagen förhåller sig till gällande styrdokument och gällande lagstiftning.

Kommunstyrelsen ska årligen göra en bedömning av bolagens verksamhet utifrån de ändamål och befogenheter som anges i bolagsordningen och i kompletterande direktiv från kommunfullmäktige. Bedömningen ska göras med stöd av årliga rapporter från bolagsstyrelserna och från lekmannarevisorerna samt den löpande information om bolagens verksamhet som rapporteras av bolagen.

Kommunstyrelsen ska i samband med årsredovisningen lämna en rapport till kommunfullmäktige om sin bedömning av bolagens verksamhet under året. Om kommunstyrelsen bedömer att ett bolag under året har avvikit från sitt ändamål och sina befogenheter, ska kommunstyrelsen även lämna förslag till åtgärder som säkerställer att bolagets verksamhet återkommer att bedrivas i enlighet med kommunfullmäktiges beslut och gällande lagstiftning.

4. Gemensamma bolagsprinciper

Styrelse och VD

Styrelsen ska årligen utarbeta och anta en arbetsordning för sitt eget arbete. Denna arbetsordning ska även reglera villkoren för suppleanters tjänstgöring.

Styrelsen utser bolagets verkställande direktör och bestämmer anställningsvillkoren för denne i samråd med moderbolagets styrelse, och i förekommande fall i enlighet med fullmäktiges instruktioner.

Styrelse ska årligen upprätta en skriftlig instruktion för verkställande direktör i bolaget.

Mål och principer

Bolagens verksamhet ska bedrivas på affärsmässiga grunder, om inte annat anges i ägardirektiv, och med beaktande av gällande lagstiftning inom respektive område.

Kommunen har fastställt övergripande policys som gäller generellt för kommunens verksamheter. Bolagen ska anta dessa som sina egna, alternativt verka för att intentionerna i dessa i tillämpliga delar följs och inarbetas i bolagens egna direktiv och riktlinjer.

Specifika mål och direktiv anges i respektive bolags ägardirektiv.

Budget och flerårsplan för bolagen ska utgå ifrån kommunfullmäktiges ägardirektiv.

Information

Bolagen ska hålla kommunstyrelsen löpande informerad om sin och sina dotterbolags verksamhet och om åtgärder av större vikt.

I det fall bolagen finner att verksamheten avviker väsentligt från fastställda planer och direktiv åger bolagen skyldighet att skyndsamt och omgående informera kommunstyrelsen via moderbolaget. Syftet med sådan särskild skyldighet är att undvika lägen som kan antas leda till betydande och oönskade situationer för ägaren och bolagen där konsekvenserna blir betydande.

Omständighet som ska föranleda sådan rapport är till exempel följande;

- Uppenbar risk för obestånd.
- Verksamhet som väsentligt avviker från upprättade planer som kan leda till att betydande samhällsstörning uppstår.
- Särskilda händelser som medför betydande samhällsolägenhet.

Underställningsplikt

Bolagen ansvarar för att kommunfullmäktige får ta ställning innan sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt fattas.

Uppstår tveksamhet huruvida ställningstagande krävs, ska dotterbolagen samråda med moderbolaget, och moderbolaget med kommunstyrelsen. Samråd ska ske genom att bolagen tillställer moderbolag/kommunstyrelsen underlag för ställningstagande och beslut i frågan.

Exempel på frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt är;

- Ändring av bolagsordning.
- Ändring av aktiekapital.
- Fusion, bildande, förvärv och avyttring av bolag.
- Avveckling av verksamhet.
- Start av ny verksamhet.

Med ny verksamhet avses nytt affärs - eller verksamhetsområde som inte omfattas av gällande bolagsordning, eller som på annat sätt skiljer sig väsentligt från befintlig verksamhet.

Styrdokument antagna av kommunfullmäktige

Bolagen ska följa de policyer och styrdokument som ägaren upprättar och fastställer. Ägaren har en informations - och meddelandeskyldighet till bolagen för att säkerställa att sådana dokument är kända för bolagen.

Moderbolaget, och de dotterbolag där man har ett bestämmande inflytande, ska anta dessa som sina egna, alternativt verka för att intentionerna i dessa i tillämpliga delar följs och inarbetas i bolagets egna direktiv och riktlinjer.

Deltagande vid sammanträden

Bolagen ska efter kallelse medverka vid sammanträde i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

Samverkan – fördjupat samarbete

Kommunen och bolagen ska aktivt och löpande samverka i frågor som kan ha betydelse för kommunen och samtliga bolag.

Bolagen ska samverka med den kommunala förvaltningen genom information och samrådsmöten.

Bolagen ska i sin verksamhet anlägga en helhetssyn och sträva efter att tillämpa ett agerande som är till nytta för kommunen. Detta ska ske inom ramen för bolagens självständighet.

Ägardialog

Moderbolaget ska varje år ha minst en ägardialog med ordförande och VD för majoritetsägda bolag.

Moderbolaget ska föra en dialog om bolagens ändamål, dess ekonomi, beredning och uppfyllnad av ägardirektiv samt övriga förhållanden av betydelse för bolagen eller kommunen.

Basagenda för ägardialog i majoritetsägda bolag:

- Uppfyllelse av nuvarande ändamål och ägardirektiv.
- Genomgång av affärsplan, budget, flerårsplan, ekonomiuppföljning, omvärlds - och branschanalys inklusive konsekvenser för bolag och ägare.
- Aktuella händelser i bolag och kommunen.
- Diskussion om bolagets framtida strategiska inriktning.
- Övriga frågor.

Gemensamma planerings - och uppföljnings principer

Rapportering och information ska ske enligt de direktiv och anvisningar som kommunstyrelsen anger för planerings - och uppföljningsprocessen.

Följande dokument ska bolagen delge moderbolag/ kommunstyrelsen;

- Styrelsens arbetsordning.
- VD - instruktion.
- Protokoll från styrelsesammanträden, årsstämma och bolagsstämma.
- Årsredovisning inklusive revisionsberättelse och lekmannarevisionens redogörelse.
- Delårsrapport.
- Underlag till sammanställd redovisning för kommunen.
- Årsbudget och flerårsplaner. Av budgeten ska kunna utläsas resultat - och balansbudget, investeringsplan och plan för finansiering.
- Affärsplan.

Samtliga hel - och delägda bolag lämnar årsredovisning till kommunstyrelsen tillsammans med revisionsberättelse och granskningsrapport från lekmannarevisorerna. Kommunstyrelsen överlämnar efter beredning dessa årsredovisningshandlingar till kommunfullmäktige för kännedom.

Bolagets årsstämma fastställer årsredovisning samt prövar ansvarsfrihet för styrelse och VD.

Rapportering till moderbolag, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

Bolagen ska presentera budget, delårsrapport och årsredovisning för moderbolaget. Vid dessa tillfällen ska företrädare för bolagen besvara frågor med undantag för sådant som omfattas av sekretess enligt lag. Vid sammanträdet är bolagens företrädare var och en befriad från tystnadsplikt som aktieägare enligt aktiebolagslagen äger förfogande över.

Bolagen ska även informera om sin verksamhet vid boksluts - och budgetberednings tillfällen i kommunstyrelse och kommunfullmäktige, efter kallelse.

Revision

Bolagets årsstämma utser revisorer eller revisionsbolag enligt de bestämmelser som anges i aktiebolagslagen och bolagsordning. Revisionstjänster upphandlas för moderbolag och dotterbolag av kommunstyrelsens förvaltning.

Kommunfullmäktige ska även utse lekmannarevisorer och suppleanter i helägda bolag utifrån de bestämmelser som anges i kommunallagen. För delägda bolag ska kommunfullmäktige utse lekmannarevisor och suppleant om detta är rimligt utifrån ägarförhållanden samt verksamhetens art och omfattning. Beslut om lekmannarevisorer ska bekräftas på årsstämma.

Lekmannarevisorerna ska granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Granskningsrapporten från lekmannarevisorerna ska redovisas för årsstämman och lämnas som information till kommunstyrelsen. Granskningsrapporten ska fogas till den årsredovisning som lämnas till kommunfullmäktige.

Denna bolagspolicy har antagits av fullmäktige den 21 april 2021.